

Verður tú skiftur út við eina teldu?

Skrivarar, bankaráðgevar og húsameklarar eru nøkur av teimum, sum eru í vanda fyri at verða yvirhálað av tøkni og eftirgjørdum viti.

Eftirgjørt vit, eginleikarnir hjá teldum at greina dáta og innbygd-ir sensorar í tingum fara í komandi tíðum at gera eina røð av arbeiðsuppgávum óneyðugar.

Skrivari, húsameklari og ítróttardómari eru nøkur av teimum stórvunum, sum verða yvirtikin av teldum, heldur Jacob Madsen, leiðsluserfrøðingur og stjóri í ráðgevarafyrirkuni Entreprenans.

Hann heldur, at tað fer at yviraska fleiri, hvussu skjótt tað fer at ganga. Um hann var húsameklari, hevði hann hugsað seg væl um.

Tætta samskiptið millum keypara og meklara fer at doyggja út um trý til fimm ár, tí at nýggir pallar og nýggj tækni vinna stóðugt frama. Somu lagnu spáar hann eisini fyri summar arbeiðsuppgávur í bankum, supermarknaðum og skrivstovum.

Eftirútbúgving í hástæði

Í HK/Privat eru tey greið yvir, at limirnir eru avbjóðaðir, tí hava tey sett sær fyri at leggja dent á eftirútbúgving heldur enn at missa mótið, fortelur sektorformaðurin, Simon Tøgern.

Siðbundnu HK-størvini hava verið fyri kollveltandi broytingum, síðan teldan avloysti skrivmaskinuna og roknimaskinuna. Tí leggur fakfelagið dent á, at limirnir

alsamt skulu eftirútbúgva seg. Tað er eisini skrivað í sáttmálan hjá limum fakfelagsins, at tey hava rætt til eftirútbúgving.

Meðan teldan kann seta ávísar arbeiðsuppgávur skák og mát, eru tað aðrar, har menniskju langt út í framtíðina fara at vera fremst, spáar Jacob Madsen.

Teldur mangla framvegis kognitiv evni og hava ringt við systemhugsan og kritiskari greining.

Hóast ein telda lættliga fer at seta eina diagnosu, megnar hon ikki at kappast við sálarfrøðingarnar, tá tað kemur til samrøðuterapi, ella at kunna yvirtaka innviklaðu tilgongdina hjá antropologinum at tulka atburðin hjá menniskjum. Somuleiðis fer framvegis at vera tørvur á leiðslu, sigur hann.

Dyrka kreativitetin

Jacob Madsen metir, at 65% av

Spyr og fá svar um útbúgvingar. Allar. Allastaðni.

Tað er tú, sum tekur endaliga avgerð um tína útbúgving, men nú kanst tú fáa svar upp á spurningar um lestur her í Sosialinum. Holger Arnbjerg, sum starvast á Altjóða Skrivstovuni við Fróðskaparsetur Føroya, vegleiðir teg um tinar møguleikar innan útbúgving og um tey fíggarligu viðurskiptini.

Holger arbeiðir dagliga við at vegleiða fólk, sum ætla sær undir útbúgving í Føroyum ella uttanlands, antin tað er styttri ella longri útbúgving, verklig ella ástøðilig. Tú kanst senda spurningar um útbúgvingar til post@socialurin.fo, og so svarar Holger tær her í Sosialinum.

teimum børnunum, sum byrja í skúla í dag, fara at hava eitt starv, sum ikki er til í dag. Hetta er millum annað orsakað av tøkniligu menningini.

Hyggja vit 200 ár aftur, arbeiddu næstan 60% av fólkunum við landbúnaði, og nú eru tað kanska undir 2 prosent. Hetta merkir tó ikki, at restin er vorðin arbeiðsleys. Fólk hava bara funnið okkurt annað at gera. Jacob Madsen heldur, at meira ljós fer at verða sett á tað kreativa í framtíðini og at ganga nýggjar leiðir innan hetta økið. Tí heldur hann, at tað er tørvur á at broyta útbúgvingarskipanina, so at humaniora og náttúruvísindi ikki vera so markant deild upp, tí í framtíðini verður tørvur á, at fólk duga bæði. Samstundis skulu vit tryggja, at vit ikki kvala kreativitetin hjá børnum í 1. flokki, heldur hann.

KELDA: SØNDAGSAVISEN, 26.-27. MAI 2016

Eftirútbúgving í hástæði

Hesi størvini fara at yvirliva
CEO (og leiðsla sum heild)
Antropologur
Sálarfrøðingur
Fornfrøðingur
Teldu-systemgreinari (herundir stóðfrøðingur)

Hesi størv eru í vanda:
Skrivstovustørv og
fyrisingarlig størv
Ítróttardómari
Húsameklari
Bankaráðgevi
Journalist

SPURNINGAR OG SVAR

Hvussu fær mann danskt CPR.nr. og danskt Nem-ID, tá ið mann skal lesa uttanfyri Føroyar?

Lestur í Danmark:

Tá mann sum føroyingur flytir til Danmarkar, skal mann fyrst og fremst fara til Borgerservice-skrivstovuna á kommununi, sum mann flytir til, og boða frá flytingini til kommununa.

1a. Um mann hevur danskt CPR.nr. kann mann fáa Nem-ID beinanvegin, um mann ikki hevur tað.

1b. Um mann ikki hevur danskt Cpr.nr., fær mann tað so skjótt mann boðar frá flyting til eina danska addressu, og síðani kann mann fáa Nem-ID. Tað kann t.d. brúkast til almennar stuðulsskipanir sum t. d. SU, sum mann kann søkja talgilt um gjøgnum »minSU«.

Lestur uttanlands:

2. Um mann skal lesa uttanfyri

Danmark og hevur danskt CPR. nr. í sínum passi og hevur havt addresssu, sum er skrásett í Folkeregisteret í Danmark, kann Nem-ID útflýggjast fyri 200 kr. á donsku sendistovuni í til landinum mann er. Mann kann eisini fáa Nem-ID undan fráferð úr Føroyum gjøgnum Ríkisumbóðið. Tað kanst tú søkja um á hesum leinkinum:

https://service.nemid.nu/dk-da/bestil_nemid/bestil_for_udenlandsdanskere/index.html?execution=e2s1

3. Um mann ikki hevur danskt CPR.nr. skal mann fyrst søkja SU-styrelsen um góðkenning av útbúgvingini og upptøku á útbúgvingini, sum mann skal hava góðkenda. Síðani skal mann søkja um SU-stuðulin á einari pappírs-umsókn og upptøkubrævið skal leggjast við. Eitt avrit av passinum og eitt »Tro og love«-oyðublað skulu sendast saman við umsóknini til

SU. So syrgir SU fyri at seta seg í samband við SKAT í Danmark, sum gevur tær eitt danskt CPR.nr. Fyri at fáa dansk Nem-ID noyðist studenturin at møta persónliga hjá Borgerservice í eini danskari kommunu. Hav neyðugu skjøluni við so sum CPR.nr. og pass. Við Nem-ID kann mann samskipta við SU ígjøgnum »minSU«.

Mann kann gott fáa bæði SU-stipendium og SU-lán við pappírs-umsókn (uttan Nem-ID), men tað tekur longri tíð enn við Nem-ID.

Minst til at seta teg í samband við SKAT í Danmark og fyribils-skráset teg (fyri at sleppa undan at gjalda ov nógv skatt) og send eina skattavátan, ið tú fært frá TAKS í Føroyum, til SKAT í Danmark.

Vinarliga
Holger

Kunning um kvotu 1-umsóknir til Setrið og hægri lestur í Danmark

Umsóknarfreistin til kvotu 1-umsóknir til lestur á Setrinum er 1. juli á midnátt og umsóknarfreistin til kvotu 1-umsóknir til lestur í Danmark er 5. juli kl. 12:00 (á middegi). Í hesum sambandi skipar Altjóða Skrivstovan fyri kunning um umsóknartilgongdina.

Kunningartiltakið verður mikudagin

22. juni frá kl. 16.15 til 18.

Kunningin er í tveimum umførum. Frá kl. 16.15 til 17.00 verður kunnað um kvotu 1-umsóknir til Setrið. Frá kl. 17.15 til 18.00 verður kunnað um kvotu 1-umsóknir til hægri lestur í Danmark.

Karmur um tiltakið vera høli Lestrarskrivstovunnar í J. C. Svabos gøtu 7, men tiltakið verður eisini stroymað á einum leinki, ið verður lagt út seinni.

Tú kanst søkja um upptøku á Fróðskaparsetri Føroya á hesum leinki: setur.fo/upptoeka-2016

Tú kanst søkja um upptøku á hægri lestri í Danmark á hesum leinki: www.optagelse.dk